

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Srat'a tragatoritului
(Lóvész-utca), Nr. 5.Sorisorile nefrancate nu se vorb
primi decat un numai de la coresponden
ti regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramsi si nepublicati se
vor arde.

Pest'a, 8/20. Aprilie, 1873.

In prediu'a luminatei serbatori a Crestinatii, marele misteriu allu „Inviarei“ simbolu allu luminei, allu vietiei, allu addeverului si allu dreptatii, cugenatu, cumca credinti'a plina de sperantia, au triumfat a supr'a mortii, a supr'a dissolutiunii, mangaia si intarece anim'a omului. Cristu, addeverulu si dreptatea, au patimit pre cruce, dar de 18. secol crestinata striga in facia peccatosilor „Cristu au inviatu!“ adeca: addeverulu si dreptatea nu se poate immortanta. Natiunea romana inca s'a erucifit si dismembrat, este inca si asta-di adaptata cu ocet, fieri si venini; istoria natiunii romane este legend'a patimelor si cu tote acestea, fii ei, in butulu impilatorilor, cu credinti'a firma in inimile lor, striga salutandu-se „Cristu au inviatu!“ pentru ca dinsii credu intru inviarea addeverului si a dreptatii calcate. Seclul nostru si mai alessu partea a dou'a a lui in care vietiuim, se apropia de imperat'a addeverului si a dreptatii pentru ca este seclul luminei si catre au triumfat a supr'a intunericului, a supr'a nedreptatii secelor treceute, ellu au desorbitu umanitatea suf-ferinda, ellu au restituuit omului drepturile lui, fia ca in partea ce resteda din acestu secol generatiunea viitorie se vedia deplin'a restituire a omului in drepturile sale, fia ca natiunea romana dupa atatea suferintie se pota serba mara se batore a inviarei, a reconstituirei sale! Si cu acesta credintia firma, doindu ferice serbatori cetitorilor nostri, i salutam: „Cristu au inviatu!“

Delegatiunile, dupa scurta pausare din caus'a serbatorilor, s'au appucat de lueru. Delegatiunea Ungariei este aproape gata cu lucarile sale si ar dor ca se pota veni la Pest'a spre a luá parte la siedintele camerei, dar cu anevoie i se va plini currendu acesta dorintia pentru ca delegatiunea Cislaitariei se affla abia la incepulum lucratilor si a fara d'acest'a diverginti'a de opinioi intre ambele delegatiuni este mai mare decat ca aceea se pota complansa in doue trei dille, mai alessu pre anevoios'a calle a nuncielor. Nemii sunt superati pre delegatiunea ung. pentru ca a stersu aproape 2 milione din bugetulu commune, ei spera inse, ca delegati Translaitaniei se voru da in fine dupa pera si voru vota d'impreuna bugetulu presentatu.

Diariile sunt pline de felurite reporturi asupr'a festivitatilor ce se dau la Vienn'a cu occasiunea cununiei arhidiucessei Gizel'a. Mai tote uribile capitali sunt representate prin deputatiuni la cununia, asemene spuma aristocratiei si innaltulu cleru, din care, a fara de metropoliti, sunt invitati si doi episcopi: Pancoviciu allu Muncaciului si Olteanu allu Logosiului cari de altmentrea ca membri ai delegatiunii ung. se affla de la incepulum lunei, la Vienn'a.

Presedintele Camerei ung. D. Bittó vediendu ca nu i'sar cuveni a mulge doua vacce au preferit a se multumit cu ceea ce are si au renunciatu la postulu ce i se offerisse. Asa s'a cuvenit cu asta mai vertosu ca dsa, care si de altmentrea nu este omu saracu, trebuia se premerga cu esemplulu bunu.

Diariile officiose de Vienn'a reimprospeta era scirea ca ministeriulu Cislaitanu se affla in perplexitate in privint'a numirii noului episcopu si metropoliu necanonico allu Bucovinei, in loculu

FEDERATIUNE

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va essi Joui-a si Dominec'a.

Pretinu de Prenumerattione:
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siese lune 5 " " "
Pre anul intregu 10 " " "

Pentru Romant'a:
prea intregu 30 Fr. = 30 Lei a.
" 6 lune 16 " = 16 " "
" 3 " 8 " = 8 " "

Pentru Insertiuni:
10 or. de linia, si 30 cr. taca a timbra pentru fiecare publicatune separat. In loculu deschis 20 or. de linia.
Un exemplar costă 10 cr.

repausatului Hackmann. Archimandritul Bendell'a, pre care si arruncaisse antai ochii, este denunciatu, precum se dica pentru conservativismulu seu de pre tempulu lui Hohenwarth, ceea vre se dica cumca Parintele Bendell'a este banuitu d'a fi federalistu. Nume nise pare ca este mai multu banuitu d'a possede in inim'a sa nescari schintelle de romanismu, cu tote ca de altmentrea acestu barbatu de rara cultura este catu se pote de guvernamentale si binisioru initiatu la celle nemiesci. Ddieu se feresca pre Bucovineni de unu nou eppur rusnacu, dar se padiesca si ei insi si, puna carulu in petre si se nu fia cum e mutulu mai voinicu, ca ci este timpulu a se fi potutu saturu de rusnatorulu rolu ce a jocat uat'a amaru de timpu. Se crede ca seau ulu metropolitanu de Cernauti va sta lungu timpu in vacanta, intru acestu timpu de interregn si de resuflare animoristulu spiritu natuiale alla romanilor Bucovineni si mai vertosu allu Clerului devenit servile pana la ultimele margini alle abnegatiunii de sine si de tota demnitatea sa, dora, dora, numai ce se va descepta d'in letargia.

Christosu a inviatu!

Cu aceste cuvinte se saluta asta-din totu susfetulu romanu, atatu celui versat in doctrinele lui Galileu, catu si celu ce tiene inca ca sorele apune in mare, atatu betranulu garbovitu sub greutatea annilor, catu si junele vigorosu si prunculu fragedu ce abia ajunsu a face deosebire intre eulu seu si intre cei din giurulu seu; cu aceste cuvinte se saluta asta-di boieriulu din palatiu, tierranulu din scund'a sa coliba si dilleriulu miseru, care nu poate numi allu seu nici loculu unde si pleca capula pentru recreare, pentru reculegerea poterilor storse prin fatigile dillei; cu aceste cuvinte venim si noi a salutu pre cetitorii nostri.

„Christosu a inviatu“, fratilor! Lumin'a si addeverulu, dreitatea si moral'a maltratate si insultate de farisei si vamesi, vendute de Iud'a iubitoriulu de argintu, apoi crucificate si ingropate, — au spartu portile infernului, au eliberat sufltele din catenele impilatorilor, au redicatu petra de promentu si au reinviatu pentru ca se domnesca in lume.

Dar vai! Apprope nove-spre-diece seculi au trecutu de la invingerea loru a supr'a mortii, a supr'a nedreptatii si a fara-de-legii, si inca nici pana asta-di elle, aceste radie divine, nu potu se serba ce triumful acellei invingeri stralucite; in una mlie optu sute si sieste dieci si trei de anni s'a serbata dej'a suvenirea acestei victorie, reportate de Ddieu omulu, si noi, poporul romanu din complecsulu duplicei monarcie, ce se numesce Ostrunguri, inca si asta-di gememu si sufferimu sub enu'a impilatorilor, in catenele nedreptatii, maltratati, insultati si storsi pana la meduva de arbitriulu si violintile omenilor ce se credu atotpoternici.

Care pote se fia bucuria nostra la serbarea acestei dille, carea o a facut Domnulu, ca se ne bucuram si veselul intrins'a? Rapiti si despoiatu pana si de celle mai sante drepturi omenesci, trecuti prin sabia si focu, crucificati si chiarn ingropati odata in momentul ignoranciei si allu obscurantismului perniciosu si mai inferioru de

ori ce attributiune omenescu, umiliti pana la gradulu de animale, alterati in conscientia si semtiu, incarcati de tote aceste rane, cari sfarsa anim'a si revolta spiritulu, care — dico — poate se fia bucuria nostra la serbare acestei dille, in care viet'a a reportata victoria cea mai stralucita a supra mortii? Unde este acea magica potere, care se ne faca a ni uită — barenumai pentru unu momentu, de suffranticile din trecutu si de nedreptatiele ce ni se facu asta di?

Multa amu sufferit, multe loviri amu indurat, cruda si tiranna sorte am ayutu si avemu, dar cu tote acestea n'am succumbat. Nici furici barebare ca ni-an inundat, nici flagelului sbirilor trufasi ai sceleratului feudalismu, si nici violenelor uneltiri moderne nu li-a successu a ne despoia de bucuria ce noue ni este data, de bucuria ce imple si consola asta di anim'a fia-carni romanu; si acesta bucuria a carei espressiune o manifesta mu asta di la serbarea inviarii Salvatorului, la serbarea reinviarii intregei nature, este nemarginata si este adunca imprima in susfetulu natiunii romane. Perduti amu fostu si ne-am aflat; morti amu fostu si amu inviatu. Pron'a divina, geniulu cellu bunu si neperitoriu ne-a indusso prin intunericu si puatii, prin viscole si tempesti si in fine ne-a scosu la lumina, la conscientia de sine si la vietia. Acesta este ce imple asta di de bucuria animale romanu. Triumfulu acestei victorie lu serbamu asta-di si se va serba pururea pana ce romanulu va traie.

Poporul roman a frantu insu-si catenele cari i legau braciele; ellu cu sangele seu si a rescumperat demnitatea, semtiul si libertatea individuale, carea este mam'a progressului; ellu s'a declarat suveran si singuru indepentat a-si croi si dirige destinele sale, si daca ellu nici pana asta-di nu a ajunsu a gusta fara restrictiuni din fructele vivificatorie alle opului maretii; daca ellu nici pana asta-di nu si vede opulu incoronatu, ci se vede inca necesitat a mai sufferi sicaneriele si incercarile desperate alle impilatorilor sei seculari, acesta n'are se ne puna in mirare si cu atatu mai pucinu se ne descuragedie. — Ceea ce s'a stricatu si distrus in decursu de secoli, nu se poate reparu in restempu de doue-dieci de anni. Cu catu opintire imifice, da impedece cursulu naturalu allu desvoltarii lucrurilor, voru fi mai temerarie si mai drastice, cu atatu mai tare voru accelerat momentulu decidoriu, momentul in care dreptatea persecutata si insultata si va reocupat loculu seu pre tronulu suveranitati poporelor si-apoi atunci mana in mana cu lumin'a si addeverulu voru serba „pascele libertatii poporelor.“

Consci, de sine, de fortele si vitalitatea sa poporul romanu se appropia totu mai tare de acelu momentu decidoriu, si nu este potere, nu exista tirannu, care se-lu opresca pre acesta calle, carea cu atatu e mai sigura, cu catu se perceuge mai incet.

— Dile Ceriulu ca chiaru si noi, generatiunile de asta-di, se ajungemu acelu momentu de fericire „serbarea pascelor libertatii sub flanur'a unitatii.“ Dar si pana atunci se nu incetam a serba „pascele redesceptarii semtiului si conscientiei romanesci.“ Serbatori fericite. M. r. C.

Morbosulu d'in Vaticanu.

Scirile din Italia, despre starea sanatati Ponteficelui, au allarmat tota lumea crestina. La 10 Apr. SS. Piu IX. s'au scolatu din patu ca se assiste la s. liturgia, inse dupa aceea numai decat se puse era in patu, de unde alta di (11 Aprile) vru era se scole, dar medicii nu i permisera. — Sambeta la 12 Aprile, betranul Patriarche se semti atatu de bine, catu la 11 ore din di, scolandu-se, potu se primeasca in audientia pre mai multi demnitari ai Curiei romane, era primirea strainilor fu amanata pre dominec'a Paschalor. De atunci starea sanatati Ponteficelui e multumitoria. Mai multi dintre suveranii Europei fecera, in cursul acestor dille intrebare, pre calle telegrafica, despre starea sanatati Ponteficelui. — Scirile mai prospete spun ca SS. este a fara de pericol si ca reisanetosiarea lui este deplina precat pot fi a unui betranu de 84 anni. Cu tote aceste nu lipsesc correspundinti ai unor diarie cari persistu a affirmat ca medicii ar fi renuntat la tota speranta d'a potrivit manut asta data vietii Ponteficelui, care insu-si se crede aproape de morte, ce o accepta cu resignatiune addeverat crestinesca. Cucuiaile adaugu, ca scirile favorabili se raspandesc intru adinsu si ca cei din giurulu Ponteficelui ar fi decisu a tien secretia chiaru si mortea lui, pana candu pregatire la marele actu din conclave (relativ la alegerea noului Pontefice) se voru fi pusu bine la calle.

A dou'a ora, de unu anu in coce, se intembla: de critic'a stare a sanatati Santului Parinte insufla grige marilor poteri europene, pentru evenimentul alegere. In Juniu, a. tr. se escaseaza s'eu comotu in Vaticanu si principale Bismarci, incoragiati prin legea exceptiunale, chiaru atunci votata, contra Jesuitilor, se presentau numai decat in momentul ce i se pare favorable, cu proiectul seu pentru a se restitu dreptulu de „veto“ celor patru poteri la alegerea Ponteficelui. Dar Piu IX. se reisanetosi si la faimos'a propunere de „Veto“ a lui Bismarci, respuse cu si mai faimos'a bulla secreta „Praesente cadavere“ prin care dreptulu de „veto“ usurpatu candu-va de Austria, Francia, Spania si Germania*) lu desfintat puru si simplu. Dibace appucatura fu acesta, prin care, spre retorsiunea sumutiarilor Bismarkianei contr'a Jesuitilor, S. Parinte inchise portile conclavei dinaintea influintei mirenilor, ca cei prin noua bulla se abrogă totodata si dreptulu de „eschidere“ allu poterilor, adeca d'a eschide de la candidatura la tiara (corona) pontificia, pre cardinalii neplatiti cutarei d'intre acelle poteri.

Lupta se fini atunci cu una convenitiune secreta ce s'ar fi inchisut intre Italia si Prussia, in casu candu nu s'ar invata toti Cardinalii la alegere, sau daca nou alesul pre scaunulu lui S. Petru n'ar fi appucat a face ore si cari concessiuni relativ la dogm'a infallibilitate.

Aceste poteri aveau ore-si cari prerogative de la insu-si scaunulu Romei, precum avea si numiri de distinctiune, asa domitorul Ispaniei, de preachrestinu, allu Franciei de catolicu si antaiu nascutu filu allu besericiei, — allu Austrie ca rege apostolicu allu Ungariei, era imperiu Germanu usurpat titulu „sacri romani imperii“ ceea ce Voltaire o persiflasse intrebandu ca „de unde si pana unde suntu, si romani?“ Red*

litate, a nu-lu recunoscere cia consideră sedea vacante. Austria inca fu invitata a se allatură la acesta convențiune, dar ea, adesiunea sa o fece dependinte de la a Franciei, carea inse refusă cu energie. Se dicea totodata atunci că Andrassy ar fi datu ordene d'a se adună tote actele relative la dreptulu de veto si a se studia bine, d'atunci studierea stă balta. Întra cesta conflictulu politico-besericescu a luate forma si mai acuta in Germania si mai apoi in Elveția; poziunea inimică ce occupa statul si beserică, facia unul de altul, in cestiușa principale de potestate face, de alegerea nouului Pontefice castiga unu interesu mai intensiv, ba se pote dice, că aceea devină aproape decideria pentru destinele Europei.

In Vaticanu sunt pregatiti pana la amanunte pentru casulu morții Pontificelui. Collegiul purpuratilor este rezolutu, — in casu de incercare a poterilor cu pretinsulu dreptu de veto d'a-si essercită influență, — a se mută numai decât la Malta si a tiené acolo Conclave.

Principele Bismarck, facia cu despuștiunile bullei „Praesente cadavere“ va incercă, fără indoieala, a reimprospetă prerogativă de „Veto“ a Ottonilor, ce dsa pretinde a se fi trecutu a supr'a nouului Tiaru nemtescu, ca „restitutor sacri romani imperii“ — de si acatolicu — si ar dor firesce a pune pre scaunulu lui S. Petru pre cutare abbate nemtescu prepositu de cabinetu, ca apoi sè se pota servî de Pontificatu spre scopuri imperialistice, chiaru asiă precum urmatorii lui Grigoriu celu mare sciuira exploata cesarismulu spre scopuri pontificali. Bismarck ar dor, dar — nu se pote. Nerecunosceră d'in partea Tiarului acatholicu, n'ar avé neci una valoare practica. Pre episcopi nu-i va poté desbină de nouu Pontefice, mai alessu dupa ce in poterea dogmei de infallibilitate, tota poterea episcopalului este concentrată in manile Pontificelui, si in fine, neci Franc'a neci Austria nu va sprigini pre protestantulu Bismarck.

Actulou nouei alegeri, in fitor'a Conclave, este de celu mai mare interesu p'ntre Itali'a, că ci de la acellu a va depinde pacea interna a reg'ului si tota desvoltarea sa nationala-politica. Regele Victoru Emmanuilu se va scî in tiehege cu nouu Pontefice, chiaru si infallibilitu.

La Program'a Romanilor d'in Fundulu regiu.

(Urmare.)*

III. Acumu dara se videmu si se analisamă apreciarile, ce strainii le-au pronunciati a supr'a Representatiunei nostre, care scimu, că este conoscuta toturoi ceterilor „Federat.“ Sassiloru, (altu cum neci s'a potutu acceptă) numai de cătu se suf sangele in ochi, vediendu nevalidele loru informazioni, cuprinse in celle 12. puncte faimose, paralizate prin Represantiușa romana, motivata cu seriositate si fidelitate, cu date eclatante, cu cifre vorbitoare. Inimiculu addeverului si alla onestității totude-un'a este mintiușa si calumn'a. Sassii deci numai de cătu incepura era si continuara salmii loru de injurările celle mai ordinarii in „Frankfurter Journal“, „Presse“, „Allg. Ztg.“ etc. a supr'a romanilor si ungurilor, mai alessu a supr'a nouu ministru de interne, contele Szapáry, cu naiv'a intențiușa d'alu teroriză; lu-incarcara astfelu, in cătu se nu luscoti neci chiaru d'in — unu archivu de documente sassescu. Aceste sublimități sassesci, incapandu numai in randu unui Culturfolk, nu suntemu in stare a le reproduce.

,Magyar Polgár,“ diuariu opposit, d'in Clusiu, in Nr. său de la 21. Marte a. c. scriindu despre Adunarea rom. d'in 13. Marte a. c. ap'roba cu bucuria acestu passu si affla de plinu juste, motivate si legale tote pretensiunile romanilor, statorite si esplicate in celle 5. puncte alle programmei seau Representatiunii, si dice, că abusurile sassiloru in manipulatiunea averei nationale; misiuntile sassesci alle universității sassesci, facu necessaria ra-

dical'a essaminare a cestoru cause; că-ci s'aru comitte grea vetemare facia cu cei-lalți locuitori, candu sassii intrebuintidă acesta avere numai si numai spre scopuri sassesci, de si e in acea avere au partea cea mai mica, etc. Assemene facura mai tote cele-lalte foie oppos. d'in Ungaria. „Hón,“ fruntaș si celu mai laștu, intre diuariile oppos. publica in nrui săi de la 5. si 6. Aprile, a. c. chiaru si unu studiu istoricu indesatul si demnul de tota consideratiune alu Dlu Jakab Elek, prin care combatte si restoina cu date nerestornate validitatea si si importanta documentelor, pre cari Sassii si-au basatu celle 12. puncte informatorie alle loru. La inchirare Dlu Jakab dice: „D'in documentatiunele aceste deci se vede, ce pretiu, ce valore au celle 148. diplome si documente, pre cari se basedia celle 12 puncte sassesci daca, incepandu de la imprejurările originelor si alle urdirei loru, essaminam si judecămu acelle documente la lumin'a istoriei. Si apoi tote aceste documente sunt produsse si allesse chiaru spre motivarea pretensiunilor loru. Unele, ce e dreptu vorbescu si pentru frății nostri sassi, ince multe d'in aceste addeverescu si contr'a loru forte. Daca membrii legalatiunii voru cesti aceste documente fără a le si essa-mină, si voru alege partile frumosu, fără in-doiela voru dice, că Sassii au dreptu; ince cu totalu alt'a va fi convictiunea loru, dupa ce le voru cesti facandu si critică loru. La desigurarea cestiușii organiz. fund. reg. deci, este d'a se observă mare attentiune facia de por-nirele Sassiloru, daca ei voru tinde a realiză si validă 'corile si aspirationile loru separa-tisticce pre basea privilegielor si diplomelor d'in tempurile dreptului pumanului cascigate cu bani si sila, si storse cu poterea.“ Dlu Jakab mai dice intre altele: „Cu unu cuventu, cu cătu tierr'a eră mai bantuita, mai in stare desolata, Sassii atunci se oppuneau mai ver-tosu guvernului, atunci sporiatu statutele si diplomele loru. Astfelu eră si an. 1524, in care tierr'a eră apprope de disolutiune totale, candu in 14. Oct. Sassii dederu universitatii locuitorilor fund. reg. numirea de „Universitas Provinciae Sedium Saxonicalium“ (isié dara 350. anni dupa immigratiunea in Ardealu. R.) Ca unu ce caracteristicu, ince de locu nu stra-ordinariu, ammentim si de eschiamatiunea magariului Jacob, candu dice: „Astfelu si atât de amaru sacrificiu ne co ta amiceti'a si uni-unea cu Sasii.“ Ecca si aici in pucine cuvinte, tipasita negru pre alb in an 1873, epistol'a, lui Kemény către Dick, in care e vorb'a despre unirea ung. si sassiloru spre insiellarea si suprimea Romanilor.

Cu unu cuventu acestu studiu allu Dlu Jakab, prin care militandu pentru addeveru, numai spre onore i potē sierbi, este asiă de interesante, in cătu forte rêu ni pare că nu-lu potemu reproduce inca acum d'in cuventu in cuvantu, si d'in care multi multe aru potē cunoscere si studia.

,Pesti Naplo“, diuariu guvernamental si asie numit organu alu partidei deákiane in nr. său de la 2. Aprile, a. c. publicandu reprezentatiunea romanilor d'in fund. reg. consacra acestei-a primulu articlu. Acestu articlu, apparutu in unu diuariu, ce se tiene apprope de inspirationile guvernului, se misca pre cal-leaf media, necombattendo Represantatiunea, si reflectandu la unele tendintie alle Sassiloru; adeca este scrisu cu ore-si cari reserve si usitie, apprope in stilu diplomatilor; că-ci dieu, neci ellu nu este chiaru profetu.

Cu tote aceste dechiră; că privilegiile Sassiloru nu potu pretinde mai mare consideratiune, de cătu ori cari altele astfelu de libertati.

Impartirea, fund. reg. ceruta de romani, este justificata; era sustinerea stării actuale, ce impedece bun'a administratiune, este anomalia, si nu numai intaresce privilegiile Sassiloru, ci calca in pecioare pretensiunile na-tionalitatilor, deci este detorintia a inlatură tote aceste pedece. „P. N.“ inchiria art. său astfelu: „Ceea ce sassii au caseigatu cu novissima loru politica, o potu cef d'in recrimina-tiunele romanilor si alle magiarilor des-pre cari su iertu crisi ci nu voru dispă re fără urma. Innainte de tote va face impressiunea, că guvernul prea multu a apparatu de mu-nice privilegiile sassiloru si, candu proiectul de lege d'in cestiușă, se va prsensentă camerei spre desbattere, va fi detorentia a legalatiunii a pretinde presintarea toturor datelor sta-tisticce si altor reporturi, fără cari revisiunea detajata a proiectului guvernului va fi abia posibile.“

(Va urmă).

,Kelet,“ diuariu guvernamental d'in Clusiu, in nrui săi de la 20. si 22 Marti a. c. ieoccupa celu mai pre largu de Adunarea romanilor d'in fund. reg. analisandu si desbatandu fia care punctu d'in celu 5 puncte alle programmei, cari au sierbitu de cincisura la redactarea Representatiunii rom.

,Kelet“ recunoscă, că program'a romanilor contine pretensiuni juste; ince nu se pote invoi cu suffragiu universale, că fia care ci ve se aiba dreptul activu si passivu d'a votașă la ori ce alegeri, cu stergerea universității si a comitelui sassescu, si neacceptarea virilismului. Nu se pote invoi cu cea autăia pentru că, dire, scopulu nedisputat allu acestor intenții este, ca prin suffrag. univ. multimea, mass'a se si-assecure domuirea a supr'a sassiloru mai pucini la numeru, adeca necultură si saraci'a a supr'a intelligentie si averii, prin ce s'aru pericolită forte cascigarea acestor factori importanti pentru unu statu.“ Apoi continua: „Pre cătu de illegale este asta-di domuirea Sassiloru a supr'a romanilor, tocmai asiă nu po u Romanii pretinde că pre venitoriu domuirea loru a supr'a sassiloru se ajunga a fi pentru ei privilegiu. D'in aceste motive, adaugă „Kelet“ cam ministerios'a assertiune, pretindu specialele relatiuni alle patriei noastre introducerea si a institutiunii virilismului, d'altmentrea combattuta si de romani si de sassi. Ince acestu privilegiu nu se poate dă de placulu fund. reg.“

Este addeveru, că romani in fund. reg. si in privint'a numerului sunt in preponderanta majoritate facia de sassi, ince daca „Kelet“ acesta majoritate o potē numi massa dura sau cruda si proletaria, si daca numai acesta aru impedece votulu universale, numai acesta si face dorere in capulu seu prea ingrigitul, apoi atunci „Kelet“ erte-ni se-i potolim dorerea de capu, spunendu-i, că in acesta privintia retecesce forte facia de romanii d'in fund. reg. că-ci intre acestei-a inca sunt, celu pucinu cati sassi daca nu mai multi, cari sciu carte si au si avere; nimene nu scie si sente acesta mai bine de cătu chiaru insi-si sassii; in-trebe-i daca spora, că i votu respunde addeverulu. Fără aceea ni pare camu siodu sè facem chiaru astfelu de observatiuni, chiaru diuariului guvernamental „Kelet“, care chiaru asiă in datai vr se discute despre cestiușii si Natu-nile d'in Ardealu, inca si d'in fund. reg. ince facem bucurosu astfelu de observatiuni, pen-tru că a spune căte o data chiaru neaddeverulu nu este chiaru lucru neomenescu, fia chiaru d'in partea unui diuariu guvernamental, ca-ruia, credo, i stau la disputetiune căte tote date statistice necessarie.

Daca nu sunt alta motivu plausibile contra votului universale, apoi cele amentite, nu sunt. Era insinuatiunea, că Romanii aru tinde a si-essecură suprematia a supr'a sassiloru, re-mane ce este. Cătu pentru lassamentulu seu tetulu fia ertatului esministru de interne Tóth, ne mirăm că chiaru si Sassii lu-combattu, că-ci ellu este o nobila remasă inca d'in tempu-riile „Zopfuriilor,“ apoi, dupa cum sciu, era siorii sassi au nespussa predilectiune pentru astfelu de pretiose rarități d'in cabinetula de anticăti; dara daca si sassii si romani lu-respingu, n'au trebuintia de ellu, apoi, dieu, nu sciu de ce lu-obrudeți, că-ci, pentru pucinu unguri respirati in fund. reg. dieu, nu trebue sè faceti sange rêu in terra, fiindu că virilismulu, adeca machin'a ce se dice, că conserva elementulu magiaru, apprope tocmai asiă intielussu are in fund. reg. că candu, atare guvernul nemtescu aru fabrică o asemene machina pentru conservarea elemen-tului germanu d'in Secuime.

Celle ce „Kelet“ produce contra stergerii universitatii si a comitelui sassescu sunt prea effemere, sunt mai multu productul viuoi selle fantasie ingrigite, nu numai, ci prin sustinerea acelloru institutiuni, ne constringe a presupune, că ellu intr'addeveru numai a glumitul de candu a totu discutatul organisatiunea si regularea fund. reg. ince in addeveru doresce si mai departe esistentia a asocierata a „Sonderstellungului“, a „Statului“, a „Zopfului“ sassescu.

(Va urmă).

Camer'a representantilor Ungariei.

Marti in 15 Aprile camer'a represent. Un-gariei tienu o scurta siedintă, in carel mini-strul de justiția Pauler prezintă urma-

toarele legi sanctionate de Maj. Sa, si a-nume legea despre accoperirea provisoria a speselor de administratiune a oficilor orfanali municipali; — despre redicarea cetătilor Bai'a si Hódmezö-Vásárhely la rangul de judecătui independente; — despre allegerea unui custode a lui coronei; — despre desființarea rela-tiunilor ce au sustutu intre societatea austriaca privil. pentru navigatiune pre Dunare si intre statu cu privire la garantia intereselor; — despre împărțirea contribuționii ce o dă societatea austr. priv. pentru navigatiunea pre Dunare; — despre cumpărarea domeniului de Zalasd; mai de parte, legea despre lassarea in vigore si pre venitoriu a acelioru determina-uni, cari se referesc la darea de pamant, zahar, vinu, biere, carne si la monopolulu de tutunu; — despre inarticularea conventiunii inchisate cu societatea calii ferrate tibiscane; apoi despre modificarea concessiunii date pen-tru cladirea canalului Franciscu, si in fine, despre inarticularea conventiunii inchisate cu Muntenergru, relativ la estradarea reciproca a criminaliștilor.

Tote aceste legi s'au publicat si s'au tra-mis apoi pentu acellu-a-si scopu la cameria boierilor, carea inca le-a publicat in sed-sa de asta-di.

Confederatiunea Latina

si

Bibliotec'a latino-româna in Rom'a.

Scumpe conciliatiane!

Te rugu să publici in acreditatu D.T. la diuariu avisulu ce urmează. Primesc etc.

Craiova, 8. Aprile 1873.

Dr. I. C. Drăgoescu

Antagonismul intre cele trei mari rass-europene nice-una-data nu fu pronunciatu ci si adi.

Germanismul, beatu de sangeli-ce heuse, visă noua conciste pre contul Romanismului; — Slavismul retrase in visin'a sa, se prepara in ascătară a dălorite, in care, asemene unei lavine, ce cadiendu de pre piscurile Muntelui-Albu nem-cesce totu ce-i stă in calle, va căde asupra Europei, — Latinismul in parte si-dischide noue rase, inainte d'a fi inchisul pr-celle vechie, in parte dorme.

Periculul e mai amenintiatoru pen-tru Latinismu, si chiaru ellu se ingrigesc ma-pucinu.

In midilocalu unei asiă triste situatiuni, it vederea unui presintate umilitoriu, si a unui ve-nitoru negru, unu fiu alii Mamei-Patrie, alt Italiei, concepù o nobile si diurna idee, „Confederatiunea rasselor latini.“

Acesta idea fu desvoltata in opulu pre im-portante tiparit in Turinu sub titulu „La Nuova Carta d'Europa,“ si in dilarul „La Confederazione latina.“ Opulu „Nou'a carta d'Europa“ de Enricu Amante, speru să o pot-oferi Romanilor in traductiune, impreuna cu unu altu opu interesante „L'alliance latine de Orsini.“

Dilarul „Confederatiunea latina“ intra in alu treilea anu alu esistintiee selle. Nic unu jurnalu nu si-a impus o missiune ma-santa, unu latinu nu si-a allessu unu apostolatul mai sublim ca autorele „Nou'e cărti d'Europi“, si ca Redactorele „Confederationum latine.“

,Confederatiunea latina“ esse in Macerata (Italia) si costa la anu 4 franci in argint și doi florini in bancnote austriace.

Confratele Brutu Amante, Directorele dilarul in cestiușă, concepù una alta idea ma-re: „fundarea unei biblioteci latino-române in Roma.“

Prin urmare tote cările ce i se voru tra-mite, voru fi anunciate in jurnalul si depus in bibliotec'a latino-româna, care va cuprin-tote opurile possibili antice si moderne si al-totoror natu-nilor de rass'a latina.

Astă „Confederatiunea latina“, cătu „Bibliotec'a latino-româna“ mi-place a spe-că voru fi imbracisate si sustinute cu caldu-de către Romani:

Ecca si address'a dilarului :

Al Signore

Bruto Amante

Itali'a.

Macerata

[Marche].

Dilarile romane sunt rogate se publică acestu avisu.

* Vedi ur 25 si 26 ai „Fed.“

Supplementu la Nr. 27., Fed. "Dominica 8^a. Aprilie, 1873.

227. O parochia sfetnice. Dn'a Elefteria Cristea. Sabiu.

228. O vasa de porcelanu aurita pentru fructe.

229. Unu sasietiu pentru batiste. Dn'a Antonia Barcsay n. baronessa Bruckenthal. Dev'a

230. Unu pastratoriu de epistole brodatu cu perle. Dn'a Mari'a de Barcsay. Barcea.

231. O lupa. Dsior'a Ros'a de Barcsay — Barcea.

232. O perina brodata cu lana si metasa. Dn'a Eli'a Szereday. Dev'a.

233. Unu tablou pictoratu in olen de propria mana. D. Amali'a Lazaru. Dev'a.

234. O parochia papuci prodati. Dr'a Tini Lazaru. Dev'a.

235. O marca de carte brodata. Dr'a Catta Lazaru. Dev'a.

236. Unu portoface brodatu. Dr'a Naláczy Anda. Dev'a.

237. O cuthia de cartonu. Dr'a Sandor Erzsy. Dev'a.

238. O parochia vase de flori emailate.

239. O statula de palisandru. Dn'a Mari'a Ros'a. Sabiu.

240. O vas de porcelanu pentru fructe.

241. O vasa de porcelanu pentru dulcetia. Dn'a Elen'a Popescu. Sabiu.

242. O vasa de porcelanu pentru fructe.

243. Unu serviciu pentru oue, de porcelanu marmoratu. Dn'a Lis'a Lazaru. Sabiu.

244. Unu cuieru de palisandru cu broderia. Dr'a Ermin'a Balomir. Pesta.

245. Doi galbeni in natura. Dn'a Sofi'a Bardosy. Baitia.

246. Unu covoru de mesa tiesutu de lana si metasa. Dn'a Susan'a Vintieleriu n. Henteiu. Ocna.

247. O parochia papuci prodati. Dr'a Maria Apostolu. Petroseni.

248. Doue corfe pentru flori lucrate de margele. Dr'a Giser'a Laszlo. Dev'a.

249. Una tragotoriu de clopotu lucratu din margele. Spindler. Dev'a.

250. Unu covoru de patu brodatu cu lana. Dn'a Aurelia Bratu. Resinari.

251. O carte de rugatune legata in catifea brodata cu argintu. Dn'a Matild'a Popp.

intre romani omulu pre care l'affiasse in person'a acestui rusniacu care si-propusese de problema a vietiei, a nemicii nu numai fondurile beraseresci romane, ci si nationalitatea romana d'in Bucovina, ceea ce in mare parte i-a si successu. Asa d'in fondurile bes. au daturu, fara dreptu, guvernului nemtiescu unu millionu de fl. — asa ca zidirea palatiului episcopalui s'a prepedit preste doue milioane si se duse ca totu nu ajunge, firesce ca nu, ca-ce partea cea mai mare a banilor s'a stracoratu si se stracora prin manile nemtilor pururea flamandi si lacomi, halosi la aver straine; — asa pretimea diecesana mai tota esterutenisata si russificata. Ce se dicem candu familie curata romanesca ca, d. e. „Lucescu" si altele si-a schimbozisut si numele familiari romanesca, russi ficandu-le in „Luczewsky," etc. Deplorabile este starea diecesei romane d'in Bucovina! si la acesta au ajunsu mai vertosu priu ominoas' activitate de 38. de ani a omului, care in locu de pastoriu au fostu lupu oiloru selle suffletesci. Va ave s' de societela inaintea lui Ddieu, care singuru i potu ertă peccatele, ca-ce Romanii nu i le potu ertă in veci, era de gelitu, a fara de rudenile selle, numai fostulu secretariu allu sén: neamtiul S i n n b a c h, lu va gel, — d'intre romani de securu nimene.

* * [† Necrologu] Beserică României libere au perduto pre unul d'in cei mai caldurosi apperatori ai ei si tierr'a unu mare patriotu: Archierculu Filaretu Scribanu, s'a mutat la celle eterne in 23 Martiu, 4 Aprilie a. c. Fia-i tierrin'a usiora si memor'a binecuventata!

* * [Necrologu] Tenerulu de mare speranta, destinsu prin talentulu si caracte-ruu seu deosebitu, Nicolau Cocorada med-josephinistu in annulu alu 5, nascutu in Merghin dealu, Transilvania, au repausatu astazi in 15 Apr. 1872 la 2 ore domenica immortarea va fi Joi in 17. Aprilie la 3 ore p. m. — Fia-i tierrin'a usiora si memor'a eterna! Vienn'a 15 Apr. 1873. N. F.

* * [Necrologu] Alessandru Papu-Moise ore candu preuta in Chiagu, si Delani, era de la 1840 parochu gr. cat. in Bellu, protopopu districtului de Bor-Sabisiu, Canonie titul. addeveratu esemplariu allu preutilor buni, ajutatoriu allu saraciloru si invapaiatu nationalistu au repausatu in Donovala la 11. Aprilie, a. c. si in 13. Apr. petrecutu de unu mare numera de poporu d'in imprejurul s'a immortat. — Fia-i tierrin'a usiora si memor'a binecuventata!

(Una incercare de evitare). Seva se petrece in piati'a pescariei de la Paris. Unu domou s'apropia de o mesa de marmure, pre care erau assiedati cei mai frumosi pesci si langa ei cati-va raci mari, dio cari luandu pre unul d'esse: Acestu-a nu pare se fia pre prospetu si viu. Pentru a-lu incercă dacă traieste, puse in labele lui versulu codei canelui său. Acestu-a inse o luă acum la fuga d'impreuna cu raculu si asi numitulu cumparatoru dupa elu. Se cauta si striga; dara canale eu stapanulu si raculu nu se mai arretara.

* * (Jubileu de 900 anni) de la infinitarea episcopatului de Prag'a se va serba intre a 13 pana la 18 domineca dupa Rosalie, adeca de la 31 Augustu, pana in 5. Octobre, a. c.

* * (La cunouu) Diariulu „Nazione" d'in Florentia adduce sciri despre calatorile lui Giles in Australi'a si incunoscintedia intre altele, ca in laiutruu tierrei (la 24^a de lat. merid. si 130^a lung. resar.) au descoperit unu lacu incunguratu de munti nalti de 1800 pana 2300 urme, ca loculu in periferia este asemenea celu de Geneva (Genf, in Elvetia) si ca intru onorea ducelui de Aost'a i-a datu numele de Amadeu. Lacul nu se afla semnatu neci pre chartele d'in Australi'a. Giles dede nume si duoru munti de pre tiermarii loculu, botezandu-i pre unul Héuglin, pre laltulu Liebig.

* * (Jubileu cartofilor.) Annu 1873 este pentru economii rurali unu annu de jubilar, pentru ca in annulu acestu-a se implinesce unu secolu de la cultivarea si folosirea cartofilor in Europa ca nutrimentul principalu pentru clasele mai serice alle poporului. Cartofii au fostu addusi in Europa prin Franciscu Drake in secolul XVII, inse abie la 100 de anni dupa aceea au inceputu a se cultivă si folosi ca mediulocu de nutrimentu. Adeca in annulu 1773 Dr. Parmentier, avendu in vedere fomeata ce domină pre atunci in tierra si indemnata si d'in partea academiei de scientie d'in Parisu, a scrisu o brosura, prin care cu tota caldur'a recomandă cultivarea cartofilor. De la acestu annu incoco cartofii se cultiva si, precum se vede, asta-di candu se serbedia jubileul de 100 de anni allu loru, ei jocu unu rolu importantu nu numai la clasele serice alle poporului, ci chiaru si in bucarariele celor mai abundante alle bocotanilor si pre mesele luciosiose alle gurmanilor.

* * (Necrologu) Beserică României libere au perduto pre unul d'in cei mai caldurosi apperatori ai ei si tierr'a unu mare patriotu: Archierculu Filaretu Scribanu, s'a mutat la celle eterne in 23 Martiu, 4 Aprilie a. c. Fia-i tierrin'a usiora si memor'a binecuventata!

* * (Consumul unei carnii de la 11 ani) In macellari'a orasiului Brigitteneui esau junghiatu si vendutu in patrariu prim allu acestui annu 703 cai. Preturiile carni de calu stau de presinte cam astfelu: Din partile de dinainte 10—12 cr. de dinapoi 12—14 cr.; carne pentru friftura pre grataru sau in unsore 14—16. pundulu. Untura de calu netopita 18 fl., topita 24 fl. centenariulu. Una coda de calu 60—70 cr. pele 16—19 fl. parochia, era osseie pana la 2 fl. 50 cr. centenariulu.

* * (Broscele din muratura) Apa cea sarata a Ocnii Sabiu (in Irlanda ostrunguresca) au pescatu peltea cu pacu-tanaciului de s'a afliat indemnata a onorii pre esministrulu Vilhelmu Toth, — dreptu recunoscintia pentru ineffabilele merite cascigate, drace-mi-te, la organisaionea municipioru, cu diplom'a de cetalianu allu acestui orasiu lilitutanu. — Nu cumva Ocnii, abia cunoscibili, au pofta d'a imita esemplulu broscelor, cerendu-si-lu pre Toth de imperatu! Dieu, ca sunt demni de numele cuiutui loru.

* * (Ossamintele lui Franciscu Racotiti) Istoriograful epocii Racoltiane, D. Calimanu Thaly tinea in 4. Apr. a. c. unu discursu in sed. sect. istor. a societatii acad. ung. asupra adducerii in patria a ossamintelor principelui Racoltia si este de opinione ca acesta ar trebui se efectuase la 27 Martiu 1876, anniversari'a biseculara (200 anni) a nascerii lui Racoltia. Remasnicile pamantesci alle marelui principe se despunu intr'unu mausoleu national in beserică cathedrala de Casiav'a. In facia Museului regnicolare se redice statu'a equestre a lui Racoltia si legea addussa la 1775. in contra lui se annulledie si corpulu legislativu se dechiare ca Racoltia au binemeritatu de patria si este devenit de recunoscintia ei. — Mai tote diariile ung. publicara nesce reflesii ca se nu se faca mare sfora cu readucerea ossamintelor lui Racotiti, (despre care se scie ca au morit la 8 Apr. 1733. in Rodostu unde au fostu si immortat, era acum a mormentul se arreta in Constantinopol) ci se cerce si afandu-se se adduces in tota liniscea, canu cum-va dupa multa sfara deodata se afle ca ossamintele Lipsescu si apoi se ivesca vre unu grecu astutu d'in fanaru, carele geniul celu speculativu se vanda unguirilor, dreptu mosce unguresci, ciolanele vre unui Musulmanu. — Pietatea magia-

rilor catra acestu erou allu libertatii merita tota laud'a, ba poate servi de exemplu stimulatori si altor-a si anume chiungi noile Romanilor. — Frati nostri de preste Carpati au dovidit peccatoasa nepasare facia de ossamintele cellui mai mare erou romanu immortat. la Tora, ba neci chid'ara spad'a si collanul de aura ce li s'a oferit spre venduire nu le au sciutu paratră pentru muzeul d'in Bucuresti, ca suvenire nationala, era celalalt erou jace, de si pre pamant romanescu, dar sub potestate straina.

[Krupp la espozitionea din Viena.] Se serie de la Hessen cu data 1 Martiu:

Fabrica rerumita a lui Krupp, va tramite la espozitionea universala din Viena doue esantionile din productele sale.

1. Unu tunu immens de ocelu, avandu o lungime de 6. 7, metri 1. 47 metrii in diametru si 76,000 ocale greutate.

2. Uou bulgare de ocelu, versat in lungime de 4 metri si 1 1/2 metru diametru cu o greutate de 100,000 ocale. Aceste done colosuri vor fi transportate la Viena in lun'a lui Martiu cu unu trenu separat, pe callea Giessen-Nuremberg-Passau, in vagone cu 6 osie cari au o capacitate de 100,000 ocale si apartiene stabilimentului Krupp.

* * (Unu casu de rara fecunditate) a avut locu in Plopan'a, in Romania. O femea romana nascutu patru copii la termenul implinitu, toti patru viu si bine formati: doni basti si doue fete. Ei au traitu cateva dille; apoi fia d'in lipsa de nutrimentu, fia din ori-ce alte cause preste pucinu ei au morit toti patru. Mam'a e sanetosa.

Francia. De la inchirierea Adunarii nationale astintindu-se frequent, este indreptata a supra alegorilor municipiale, ce se voru intempe in 11 Mai in patru dintre cele mai de frunte cetati ale Franciei, in Parisu, Marsilia, Bordeaux si Lyon. Agitatiunile sunt mari atat d'in partea republicanilor cat si a monarchistilor. Abstragandu ca chiaru aceste 4 cetati sunt cele mai radicale republicane, dupa tote scirile ce sosesc d'in Francia republicana voru invinge pretotindinea cu preponderanta majoritate. Ceea ce inca va sierbi de lectiune si recompensa monarchistilor pentru scandalulu provocat de ei in Adunarea nat. si allegerea lui Buffet de presiedinte Adun. Contra candidatului republicanilor, Barodet, in Parisu sa candidatu ministrulu Remusat, de si scie cu tota positivitatea, ca va fi trantita la allegere, si atunci nu credem se nu suffere si Thiers prin acesta una mica inghititura. Program'a toturoru republicanilor d'in Francia este: Dissolverea actualei Adunarii nat. Astintarea Republicei addeverate, fara una a doua camera, si votul universale.

Romania. Senatul Romaniei vota cu 26 contra 17 voturi creditul fonciariu rom. nat. astie pre cum i fu presintat de Adunarea dep. Onore acestei majoritatii romanesci a senatului. In sirul apriglior sustinetori ai projectului nat. vediuramu pre adveratii senatori ai poporului romanu, DD. Ionu Desliu, Alesandru Solomonu, generariu, Petru Lungceanu, Ionu Manu, Ionu Petrescu s. a. Era d'intre sustinutorii projectului stainilor este d'a se insemna bine, D. Teodora Veisa,

VARIEDATE.

* * [† Necrologu] D'in Viena' primarumu cu data 15 Aprilie, a. c. urmatoria scrisse: „Nou numitulu metropolit uallu Bucovinei Eugeniu Hackmann, care in cursu de 38. de anni au terrorisat diecesea romana a Bucovinei, au morit in 1/13 Aprilie, a. c. de una bula neprasnica (rugia, focu viu) in Viena'. Se va immortanta la Putna, in Bucovina" In Annuciul familial publicat si in diuinariu „Wanderer" se cuprinde tote titlurile, intre cari si membru allu santului sinodu de Carlovietu era din'a mortui 12. Aprilie (31. Martiu) a. c. la 11 1/2 ore noptea, annulu vieti 78. in fine se adauge ca dupa santirea ce se va face la 15 Apr. in beserică gr. de Viena', cadavrul se va transporta spre immortanta la Cernauti, deci dora nu la Putna, ceea ce ar fi de dorit, ca-ce odihna a santului Stefanu, marelui Domnului romanu, sar turbură la Putna' prin assiedirea a colo a ossamentelor unui rusniacu inimicul romanei. Diuariele de eri se anunță asemenea mortea nouului metropolit unele, precum „P. L." i face encomie pentru ca acestu prelatu s'a tienut de partea centralistilor nemți, amintindu si preaneinsemnatul discursu ce Hackmann tinește in Senatul imp. pebtru nou'a lege electorale. Adaugă totodata, ca repausatulu n'avusse timp d'a-si cerceta noua diecese suffragana d'in Dalmatia si ca mortea lui ar fi urmatu d'in apprenderea piamanilor ce si-o attrasese d'in recela, in fine ca pentru guvernului Cislaitanu alegerea persoanei in locul repausatului nu va fi lucru usior! Acesta o credem, ca-ce cu anevoie si va gasi

mai multi coloneli si nesce Lahovari si Costa-Fori, apoi si episcopulu de Buzeu. De la votisare au lipsit vre-o 25 senatori, intre acesti-a toti ceilalti episcopi si metropolitulu-primate. Dupa scirile celle mai recente, ce ni sosire, Dlu Epureanu, ministru de justitia a demisionutu, din cauza, precum se crede a votului din Senatu. Cu agendele ministeriului de just. este insarcinat ad interim D. gener. Tellu, care si ca ostasiu si ca popa si ca le-gistu este de o potriva harnicu.

De successor presuntivu fam'a vesce pre D. Constantin Boierescu sau pre Aless. Lahovari. Cu privire la aceste incidentie „Romanulu,” in nr. sén de la 31 Marte st. v. a. c. scrie urmatoriele: Si cadiusera fiindu că in servilismulu loru câtra strainu cutediasera a se opune curentului national, devenit atât de poternicu, in câtu a unitu pre toti Romanii, din tote nuantele politice. Se rosesera unii pre altii, că ci neavendu unu principiu, care se faca din toti una singura fintia, se pusessera la ordinile strainilor si, ca slugile de casa mare, se luasera in celle din urma la certa, si astfelu se nimicisera si recadiura in bucati etc. „Patria” cu dorere constata si ea votarea baniei fonciarie rom. de senatulu rom. si asculta se vedi a acésta a dou'a editiune a affacerei Strusbergiane.

Ispania. Dupa scirile detaiate din dilele de urma, trebele din Ispania nu sunt prea mangaiatorie. Fanatismulu Carlistiloru, agitati si condusi de omeni, lipsiti de ori ce patriotismu, umanitate si sensu de orume si sunnointia, comite crime, incendie si fapte de totu scandalose si sacrilegie. Actualul guvern, condus de celle mai nobile sentieminte de patriotismu, ordine si stabilitate, de si si-a propusu de repetite ori a procede cu cea mai mare energie contra rebelliloru taciunari, totu-si nu este in stare se esecute, dupa cum aru voi, acestu firmu propusu allu seu, fiindu că i lipsesc multe, si inainte de tote, una armata stabila si bine disciplinata, căci cu voluntarii nu multu se infrunta una astfelu de anarchia, care, dupa cum am arestatu este nutrita si susținuta si din afara, si mai cu seama de guvernulu Angliei. Pre insul'a Portorico inca a eruptu revolutiunea, cu scopu d'a infinita si acolo una Republica independenta. Grelle sunt dilele bieteji Ispanie sfasiate.

Austria. Sub presidiulu imperatorelui ministrii Andrassy, Kuhn, Holzgehan, Szlavay, Szende, Auersperg si Horst tienura 4 ore conferentia, consultandu-se despre bugetulu comune. Celle mai insemnante doue momente pana acum'a ince sunt espusestiunea universală din Vienn'a ce se va deschide in Maiu a. c. si cununia arciducesei austriace Gisel'a cu principele Leopold de Bavaria. Pentru acésta cununia se facu pregatirile celle mai grandiose, in Vienn'a, unde comunitatea va aranjă unu grandiosu balu cetatieneiro. Felicitari si ovatiuni se adducu

esi a trammittu inca de acuma din mai multe parti alle intregei monaracie austriace. Romanii din districtulu Nasaudului tramisera junei miresu unu rendu de vestimente romanesco de miresa, luate cu multa arte si finetie si bunu gustu, astfelu in cătu si diuariele straini luara celle mai magulitorie notitie despre acestu donu al Romaniloru, unicu si raru in felulu seu. Din d' in d' se affirma totu mai cu positivitate, că la espusestiunea din Vienn'a se voru intalni monarcii Austriei, Russiei si Boriussiei; assemene voru fi acolo si reprezentantii mai multoru tierre si regate.

Serbia. Nouu Cabinetu este compusu si principale subscrise urmatorulu decretu de numiri: Risticu, presedinte si de externe; Panta Iovanovicu de financie; Tuzacoviciu de interne; Miloico Besianin de resbellu; Baneo Alimpics de comunicatiune; Stojan Novacovicu de culte; Marco Lazarevicu de justitia. Toti membrii actualului guvern se tienu de partid'a nationala. Acestu-a este celu mai bunu auguria pentru junele principatu serbescu. Unu intieptu domnitoriu cu consiliari patriotici si devotati binelui poporului, sunt principale cerintie pentru a guverna una tierra fericita.

America. Indianii cu pelele rosia facu multe necasuri civilizatorilor cu pelea alba. Astfelu indianii din tienutulu Modok se arruncara pre ascunsu a supr'a comisariloru tramisi a negofia cu ei; generariulu Canbysi comis Thoms fura ucisi si comis. Meucham greu ramtu. Indianii, dupa aceea, acara castrele generalului Mason, fura inse respinsi. Presedintele Republicei Grant, dede ordine a se luá celle mai aspre mesure contra Indianiloru din acestu tienutu. Elu provoca pre generariulu Sherman, a ordoná, ca acei Indiani se fia pedepsiți cu assemene prime, pre cătu de mare este crim'a, ce au comissu. Grant tiene estirpatiunea acestor Indiani dinu actu allu de-reptati.

Conchiamare.

Conformu „statutulu de organisare” a Reuniunei politice nationale a Romaniloru din prefectura Aradului este a se tiené adunare generală ordinară, cu ocaziunea congregatiunii comitatense de primavera; — deci prin aceasta conchiamare pre toti membrii Reuniunii la siedint'a adunării generale, care se va tiené in dia'a premergutorie a congregatiunii comitatense (defiata pre 23 Aprile st. n.) adeca in 22 Aprile st. n. ce este a treia di de pasce, la ora 4 dupa a-média-di, in locitatea institutului clerical.

Avendu in vedere importanta cestiunilor obveninde in congregatiunea pentru interesul nostru roman din comitatul de o parte, si de alt' allegerea anuala a Directiunii Reuniunii, — este necesitate imperiosa, ca membrii Reuniunii si ai comitetului comitatense sa se partecipe atat la siedint'a adunării generale a Reuniunii, cătu si la siedint'a comitatense; provocu dura pre toti membrii Reuniunii si ai comitetului comitatense, ca se binevoiesca a se infacișa si a participa la siedintele amintite.

Numai intrunirea, interessarea pentru cau-sele nostre publice si solidaritatea intre affacerile nostre potu sustiné vedfa si influența nostra in comitatul in interesulu romanescu! Aradu in 10 Aprile st. n. 1873.

Demetru Bonciu,
presed. Reuniunii pol. nat. a
Romanilor din comitatulu
Aradului.

Invitatiiune.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru nationalu romanu, conformu decisiunii speciale addusse in anul trecutu in Timisior'a, si va tiené adunarea sa generala in acestu anu in Carașebeșiu la Domineca To-me in 15/27 si 16/28 Aprile a. c.

Soti acei Domni, cari dorescu a participa la prediss'a adunare generala, sunt rogati, ca se binevoiesca a se insinua la subscrissulu presidinte allu comitetului arangiatoriu pana in 24 Aprile st. n. ca asiā se pota dispune de timpuriu celle de lipsa in privint'a cuartiriloru.

Caransebesiu in 9 Aprile n. 1873.

Leontinu Simionescu,
presed. comit. arangiatoriu

Sciri electrice.

Constantinopole, 17 Aprile. Una multime de bulgari s'au prinsu si escortatu aici. Se dice, că toti acei individiu si membri ai comitetului revolutionari din Bucuresci. (?)

Rom'a, 17 Aprile. Pap'a n'a voitu să se scole din patu, cu tote că medicii l'au svatuitu să faca pucina miscare, de-ora-ce jacutnulu celu multu i slabescce noterile si mai tara. — „Fanfulla” comunica, că ieri s'a transis unu curieru pre la toti episcopii germani cu missiunea, să primesca instructiuni pentru erentuale morte a papiei.

Vien'a, 18 Aprile. Actulu de renunciatiune (la drepturile de successiune) au urmatu asta-di la 12 ore din d' cu cea mai mare solennitate. Andrassi au cettu lungulu documentu de renunciatiune, care se estinde si la successiunea privata. Arciducess'a Gisella rostiu cu voce tare renunciatiunea. M. S. imp. conferr' ord. studiu Stefanu lui Schmerling, allu Vellerei (lana) de aur: lui Andrassi, si Trautmannsdorf; ord. leopold. lui Nopci'a etc.

Monaco, 18. Aprile. Renumitulu chemistu Liebig au repausatu asta-di.

Rom'a, 18 Apr. Pap'a petrecu asta-di mai multe ore a tara din patu, primi mai multe persone si desbatu impreuna a supr'a mai multoru affaceri.

Invitatiiune de prenumeratiune la diuariul politiciu.

„FEDERATIUNEA” pre patrariulu II Aprile-Juniu 1873.

Cu 1/2 Aprile espira abonamentulu pentru toti acei on. dd., cari au binevoit u a se prenumeră numai pre patrariulu currinte; dreptu aceea sunt cu tota stim'a rogati si invitati toti cei ce dorescu a avé diurnalulu nostru si mai departe, ca se binevoiesca a-si reinnoi abonamentele cătu mai currendu.

Totu odata rogamu si pre acei no domni, cari sunt in restantia cu preti-

ulu de prenumeratiune, ca se binevoiesca a-si refui socotelele pana la terminalu de mai susu, pentru că summa restantielor e considerabile si prin urmare administratiunea diuariului e forte ingreunata.

Diuariulu va apparé si pre venitoriu in tempulu periodicu de pana acum, astfelui si conditiunile de prenumeratiune remanu celle din fruntea diuariului.

Redactiunea.

Lotteria filantropica

pentru terminarea unicei biserice din Dev'a.

Sortitire 250 obiecte,

de auru, argintu, brondiu, cristallu, porcellanu, diverse metalle, lemnuri preffose, tablouri in oleiu bogatu incadrare, manufature elegante si artistice lucrate, mai multe servicie de masa, de argintu, una brosia de trei-dieci galbeni, — tote obiectele in valore de 3,500 florini. Nici unu obiectu nu este de pretiu mai mic de 5 fl., celle mai multe valoredia 20—100 fl.

Pretiulu unui losu e 50 cr.

Tragerea sortiurilor va ave locu in lună lui Auguste 1873. in diu'a prima a adunarii generale a „Asociatiunii Transsilvane pentru cultura poporului romanu” in Dev'a.

Obiectele cascigate se voru spedu, reclas mandu-se pana la 30 Septembrie a. c. — Bilete de lotteria se potu afla si la Du'a Constantia de Dunca-Schiau, presed. dent'a comitet. lotteriei, in Dev'a.

Rogamu pre toti romanii a sprigini acestei opu de binefacere.

Burs'a de Vien'a de la 18. Aprile, 1873.

5% metall.	71.70	Londra	109.
Imprum. nat.	74.50	Argintu	107.60
Sorti d'in 1860	104.75	Galbenu	5.17
Act. de banca	985.—	Napoleond'er	8.71%
Act inst. cre.	341.75		

Propriet., edit. si red. respundjet.: ALESSANDRU ROMANU

Sifilitic'a si impotentia, fia vechie seu de curundu nascute,

se voru tratá dupa metodulu homeopathicu de Dr. I. Ernst, Pest'a, strad'a idoliloru (Göttergasse) nr. 6., etagiula II, us'a nr. 15., de la 2—5 ore dupa media-di.

Aceste morburi se trateza a desse ori in modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acésta se face numai sprijnitie ariajungerea unui rezultat momentanu. Patientii se vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu seu mai tardu in morburile celor mai infrosciate, incătu inaducele betranetie voru avé, dorere, a sufferi greu de consecințele acestei tratari usiore si superficiale — Scutu contra acestor feliu de pericol oferă metodulu de tratare homeopathicu, care, precum este cunoscuta, nu numai că vindeca dorerile celor mai inechite, ci efectulu lui este asigurată de binefacutoriu, incătu ou lassa nice cea mai mică temere de urmări relle. Diet'a ce se va la rescric este simpla si usioru de tienutu.

6—12)

Dioces'a Gherlei, in Martiu, 1873.

Dominule Redactoru ! In comitatulu Ugocia, situat in pările nordice alle tierrei, sunt optu commune cu 10,000 de susete romane; aceste commune au favorabil'a pusezione, de intr'unu cercu electoral d'acelui comitatulu. — De la pastoriu oilor acestorul-a depinde vieti'a seau mortea nationale a diecei nii de romani, si cumca numai unu resolutu nationalistu va poté scapá aceste parochie de sora Doroganilor, candu-va fratrii lor.

Priu urmare, pre cătu timpu Archipastoriu părtilorungurene — va dispune prin Tier'a Oasiului de „Unu nume fără de nume“ — prin Marmati'a va avé pre unu Ioanu Popu, si prin Satmariu va cunoscere pre unu Branu si Manu — acestu beneficiu trebuie să se conserde unui astfelui de individu, despre carele e constatat — că e romanu verde ca stegariul, că e aptu a insufi spiret romanescu si in corpurile celor mai amalgamisate, si despre carele e documentat că e aprigiu in susținerea scoelor confessionali, pentru că fără de aceste atribute neci viația dupa morte, neci ante de morte onore nationale nu existe.

Cumca, acei domni pastori suffletesci portă diurnale romanesce seau ba? Seau in ce gradu possiede elementele limbei materne? voru sci Domnii Redactori romani si guvernul diocesan de Ghierla, cu carele preutii si au agendele loru officiali, — nu e lucru meu.

Una impregiurarea fatala inse me silesce ca să facu una fugitiva amintire despre aceste părți — precum dissessem, necunoscute publicului romanu.

Adeca : in acestu comitat — commun'a Turtiului, la 27. febr. a. c. avu unu actu de doliu ; in acea zi se astrucara si assiediara pentru eternul repausu ossamintele lui Georgiu Molnaru parou si emerit protopopu alu Turtiului, si Cavall. Ord. Franciscu-Iosifu I.

Acestu venerandu parente, cursulu vietiei sale pamentene l'a precursu in celibatu ; neavându consangenii — avea sa — si inca insemnat — a testat-o Basericei sale la acareia-santu altariu servisse prete 40 de anni.

Cunoscu sentintia „de mortuis aut bene, aut nil“ incidentulu inse, că acestu bunu si exemplariu preutu, in or'a mortii sale — neaducandu-si amente de neajunsse si lipsese moneni alle natiunii sale, ci tote fructele ostenelelor sale le testa Basericei, altcum in-a forte avute — me silesce a conclude : că inimittulu si in Domnulu dimisulu pastoru festu unu basericen zelosu, inse facia cu entiemintele nationali a trebuitu să fia unu cosmopolit rigido ; si ca atare ne interessat de celle nationale, pentru că nu le cunoscă, necetindu diurnale romanesce nu a potutu cunoscere detorintele sale si cătra natiunea sa.

Dorere, factum infectum fieri nequit — istadata fia ammintirea lui eterna !

Ca acestu incidentu triestu inse, mai multu și nu se repetiesca, ca principiele cosmopolite din pările, in venitoriu să se stirpesca — si înaintea Creatorelui Nationalitatilor si înaintea Natiunii, absolut'a responsabilitate jace pre acelui „Capu incoronat“, carele in pastoral'a sa prima disse „provodint'a m'a lessu“ ; alăsul provodintei divine romane va fi judecatu dupa saptele sale, facia cu nationea, care l'a nutritu si lu nutresce la sinulu ei celu doiosu.

Se spune că acea parochia e un'a din cele mai de frunte a părtilorungurene, si ca stare va avé competitori căte stelle sunt prececiu. — D'in parte-mi nu vreau neci decătu si contestediu că parientele a patru, cinci copii si incarunitu pre carier'a cea spinosa a oficiului spiritual, ba chiaru Teocratii tracteloa, vulgo Mariele loru Domnii Protopopi, nu au avé dreptulu de a pretinde o sorte mai

buna ; — nu neci decătu ! — si scopulu literelor de facia este a reflectă că : acestu beneficiu e in centrulu comitatului Ugocianu, si e a nîm'a romanismului d'in acelui comitatul. — De la pastoriu oilor acestorul-a depinde vieti'a seau mortea nationale a diecei nii de romani, si cumca numai unu resolutu nationalistu va poté scapá aceste parochie de sora Doroganilor, candu-va fratrii lor.

Priu urmare, pre cătu timpu Archipastoriu părtilorungurene — va dispune prin Tier'a Oasiului de „Unu nume fără de nume“ — prin Marmati'a va avé pre unu Ioanu Popu, si prin Satmariu va cunoscere pre unu Branu si Manu — acestu beneficiu trebuie să se conserde unui astfelui de individu, despre carele e constatat — că e romanu verde ca stegariul, că e aptu a insufi spiret romanescu si in corpurile celor mai amalgamisate, si despre carele e documentat că e aprigiu in susținerea scoelor confessionali, pentru că fără de aceste atribute neci viația dupa morte, neci ante de morte onore nationale nu există.

Fia ! ca in acestu obiectu afundu tajatoriu in destinele romanismului d'in acelle părți, nu installatul si de provedentia divina alăsul archipastorii să nu devina a fi sedus de făciele si mustetiale omenilor, ci să fia intru adeveru esecutorul omnipotentului Creatoru alu Nationalitatilor !

Atunci numele lui va fi eteroisatu in anualile romane. D'in contr'a s'ar adeveru tristă sentintia a santei scripture „Perirea ta d'in tine, o Israile !“

Armenopolitanu.

Oradea Mare 14 Aprile 1873.

In siedint'a a 16. din 30. Martiu, a. c. societatea de lectura a tenerimei romane de aici — intre mai multi oficieri romani d'in armat'a imp. aseslatori — avu destins'a onore si fericirea d'a salută si pre Rss. D. Ioanu Cucu canonico la beser. cathedr. din locu, care emotiunatu de zelulu tenerime si celle ce veduisse si audise in cursulu siedintei — preste căte va dñe — binevoi a tramite societatii nostre: generosulu donu de 15 fl. v. a. cu urmator'a comitiva:

M. Onorab. in Cristosu frate ! Tenerimea e sperant'a natiunii, de la carea depinde venitoriu ei, si una natiune numai atunci poate fi fericie, daca si-are fi credintosi, daca si-are barbati devotati cu totu susfelen binelui comunu, daca acei fi petrunsi la sufletu de prosperarea, si inflorirea ei, se nisuescu dupa poteri a se cultivă, a se perfectiună pre sine spiritualminte in totu ce e bunu, nobila si frumosu.

Cumca si membrii societatii de lectura romana din Oradea-Mare — sub conducerea fraciei Tale se nisuescu a cunoase chiamarea loru marétiu, a o sci pretiu, — că pre tesaurul celu mai scumpu, — limb'a dulce, pentru carea strabunii nostri romani mai multu s'au luptat decătu pentru viația — neci pre unu momentu nu me indioescu ; prin urmare, că zelulu acelui-a, carele lu manifestedia facia de cultivarea limbei noastre materne, să-i impintene de nou la lucru, in concordia, unire si fratietate: cu bucuria si placere Ti-tramtu pentru asta data aici alaturatii 15 fl. v. a. spre acoperirea lipselor societatii. Să trăiesca brav'a tenerime ! Să trăiesca bravulu ei conducerioru ! Oradea-Mare la 31 Martiu 1873. Ionu Cucu, Canonico.

Membrii societatii primira cu multa bucuria acesta scrisse insuffletitoria a prelatului si in semnu de recunoscinta in sied. de la 1/13 Aprile a. c. lu proclamara de patronu alu societatii, adducandu-i toto-data, prin acesta si multiamita publica*

Juliu Pappalvi, Atanase Tuducescu, conduceru.

not. Cor.

Aradu, 4/16 Aprile 1873.

In fine si din Aradu ce-va, ce potă să imbuscure pre ori care romanu ingrițu de binele confratilor sei.

Lips'a unui feculariu, unui centru pe langa care să se adune romani de aici, de mai multi precum si in tote pările unde elementulu romanu e pericolat, se tramitta preutii cu inalt'a missiune de apostoli si bisericesci si naturali. Occasiunea se imbă pentru a se face incepertul buna.

Red.

anni este forte simtita si dorint'a, de a ave unu assemenea feculariu, cu deosebi in timpurile mai nove, sa manifestata din mai multe parti si forte viu. Este opinionea publica a cetatenilor aradani. — Lipsa numai initiativa... Astfelu cu bucuria a trebuitu să primim initiativa data de către O. D. Mircea B. Stanescu. Ellu, vrendu să de esprimi une dorintie comună, dora chiaru si rogatu din mai multe parti, a binevoito a conchiamă pe diu'a de astă-di o conferentă a romanilor aradani. — Si nu fără succesu. Vre-o 40 de cetateni aradani au respunsu la acesta provocare adunandu-se la locul anumit, in scol'a romana din orasul.

Dupa o scurta, dar interesanta, discutiune, acesta conferentă a decisu in principiu: ca să se înfiintie o societate a cetatenilor romani din Aradu. Pentru elaborarea unui proiect de statut, precum si pentru conchiamarea unei adunari generale, ce va ave să decida asupra definitivă intariri a statutelor, s'a alesu unu comitetu, constatatoru din domnii: Presedinte Georgiu Dogariu, proprietariu in Aradu, secretariu Joanu Slaviciu, cassieru Demetru Iorgoviciu, epitropu bisericescu membru: Parintele Ioanu Goldisiu, protodiaconu, Nicolau Pecurariu, proprietariu, Vasiliu Palea, calcianariu, Petru Popoviciu, invetiatoru, Georgiu Macinicu, economu, Georgiu Florescu, dubelariu.

Totu intr'asta conferentă comitetul alesu s'a insarcinatu, ca se dee mana de ajutoriu unui altu comitetu, constatatoru din trei membri si insarcinatu cu arangierea prelegerilor publice, ce se tienu in Aradu.

Totu comitetul alesu s'a insarcinatu, ca să se ingrigeasca despre arangierea unei serbatori jubilare in diu'a de 3/15 Maiu a. c.

Tote aceste hotăriri dejă prin firea loru, chiaru daca elle ar remăne o simpla manifestație a dorintelor comună, trebuesc să ne imbucure. Cunoscandu inse zelulu, că D. Alessi in comitetu, au dovedit totdeun'a in trebile comună si iubirea cu care au luerat pentru aducerea la indelinire a hotarilor luate cu alte ocazii, nu ne potem indoi unu momentu cumca incepertul seriosu va duce la scopulu dorit, la tressera legăturiilor sociale intre aradani pana astă-di imprasiciat. Garantia jace tocmai intr'acea, că initiativa n'a fostu data, ci ins'a-si sa datu, precum si intr'acea, că initiatorii facu parte din cea mai mediosaatura a populatiunei romane aradane*)

* ■

Cerculu Mediasului aurelu 5. Aprile 1873.

In terpellatii une adressata Dniloru Alessandru Erdöss si Michelu Demeteru, membri ai comitetului Comitatense.

De ora ce cu ocazia unei congregații comitatense tienuta la 31. Martiu, a. c. — facandu ve omagie la Vice Comitele comitatense — avurati placerea a denunciată pre Dnulu Simionu Stanu, jude adm., că amministrul jude adm. prin portarea sa ne-incorrecta ar fi perdutu increderea poporului, si că ar fi trassu a supra-siur'a concentrata a tuturor preutilor d'in acestu cercu — ca membru alu comitetului districtuale si ca locutoriu alu acestui cercu, ve provocu ca să numiti cu numele pre aicei preutii si acelle comunitate cari v'au impoternicitu la astfelu de accusatiune ? si să arretati literale credintionali, mandatu ori diploma, prin care să poteti justifică cutediarea că ati vorbitu in numele altoru-a.

Éra si pana candu me veti onoră cu respectivele attestate si documente, vi reflectediu, DDii mei collegi, „ca denunciatulu Dv. la ultim'a allegere de deputatu, fusesse provocat de majoritatea alegatorilor cercului său, ca să primesca mandatulu, ceea ce

*) Conversarea la unu locu anumit a intelligentiei cu tote clasele cetatenilor d'in locu va inainta interesele sociali si infratrei ; — prelegerile poporale sunt de mare folosu si generalisarea loru forte de dorit ; cabinetul de lectura, corul vocal servescu spre desvoltarea mintii si nobilitarea inimii, éra arangierea serbatorilor nationali descepta consciintia natuinala si dà nutrementu sentimentelor natuinali. Salutăm dura cu viața multumire intreprinderea si pre initiatorii ei, dorindu-li succcessulu celu mai frumosu.

d'insulu pentru astă data a refusat d'in motive forte rationabili si salutari pentru poporul Oasiului. — Bine sciti si Dv. că judele Simeonu Stanu e adoratulu poporului ; si unicul mentoru allu scoelor romane, de nu se prefacura in scole communi ; prin urmare merita să fie calumniatu de straini si inimicu nostri.

In urma, DDii mei, puneti amendoi manile pre peptu, si veti marturisi, că cu energi'a Dv. acestu cercu curat romanescu in eternu n'ar fi avutu jude adm. romanu. Altii au ostenit, altii au sadit, DDii mei, cu totu dreptulu dura ve potu provocă, „è nu prevaricati.“

Unu membru alu comitetului districtuale d'in Satmariu.

Apelu.

către Dnii preuti, invetiatori si cantori romani.

Poporul nostru romanu de ritulu orientale s'a indatenat a face cu ocaziunile funebrale mai multe ceremonie, si aceste pre multe locuri in moduri diverse.

Unu locu insemnatu la atari ocazii, ni ocupa si „viersurile de dolu“ cari prin preoti, invetiatori ori cantori se canta la finea actului funebralu, acasa, pre drumu cătra cimitiru, său la monumentu, amesuratul impregiurărilor. Aceste, daca sunt compuse in stilul popularu, rimate foră de a schiopetă, apoi cantate cu o melodie petrundietoria, sunt adesea recompensate frumosielu, si considerate ca unu ce desclinitu.

Ca să facu si en pucinu servitul Dloru preuti, invetiatori si cantori, apoi si la indemnul mai multor amici, cari vediura resultatului incercărilor mele poetice, m'am resolvit a scote la lumina unu opisioru religiosu sub titlulu „Cununa de dolu pre monumentu“, său manualu ce contine mai multe versuri la ocazioni funebrale. Materi'a e impartita asiatică, cătu la verice estate se pot scote viersulu acomodat, apoi ca adausu mai sunt Ertatiuni la morti pentru orice ocazie, versu pentru unu omu intelectinte si 2 viersuri in septeman'a patimilor Dlui Is. Chr. Stilul e destulu de popularu si ferit de termini straini ; am firma credintia, că va corespunde asuprii. In scurtu tempu acesta intreprindere se va pune sub tescu si va costă 40 — 50 cr. v. a. unu exemplariu. Venitul curat jumetate lu voi sacră pentru infintarea unui fondu cantorale la biserica SS. erhangeli in Ocna-Desiului.

Deci rog pre on. Dni preoti, invetiatori si cantori, a sprinzi cu sucuri materiala nica mea intreprindere căci speru a li oferi unu ajutoriu nu neinsemnatu.

Cei ce aru dori să aiba aceasta cartecca să binevoiesca celu multu pana la finea lui Maiu a. c. st. n. a me incunoscintia, ca să li potu satisface conformu dorintiei, Dnii cari voru binevoi a se face colectanti, voru primi de la 10 unu exemplariu in semnu de recunoscinta.

Ocna-Desiului (Deesakna) 10 Aprilie 1873.

*Georgiu Stefanu.
Invetiatoriu popularu*

Statutu*)

pentru comun'a (N. N.) facutu in sensulu legei comunali. (Art. de lege XVIII de la anu 1871)

Capu I.

Despre adunarea reprezentantiei comunali.

§. 1. Repräsentantia comunale tiene de regula doue adunari generale pre annu: ună in ore-care d'in celi d'antai diece dille alle lunei Februarie, pentru esaminarea compturilor (socotelor) d'in anul trecutu ; si altă, in ore-care d'in celi d'antai diece dille alle lunei Augustu pentru staverirea si votarea bugetului comunali pre anul proximu urmatoriu.

In aceste adunări ordinarie, afara de obiectele memorate aici, se voru pertractă și alte obiecte ce cadu în competenția reprezentanției comunale.

§. 2. Adunare generale extraordinară se poate tine după impregnările de atât-ori, de căte-ori primariul (judele) ori însă-si reprezentanța, sau $\frac{1}{4}$ din membrii ei, o vîdu nevoie.

§. 3. Despre terminul adunării generale ordinare sau extraordinară, și despre obiectele și detorii a înșinuită pre membrii reprezentanției celu pucin cu 24 de ore înainte de terminul adunării.

§. 4. Despre terminul adunărilor, și despre obiectele la ordinea dillei, membrii reprezentanției se înșinuă prin circulariu, care unu servitoru allu communei luva portă pe la locuința fia-carui membru; ér membrulu său altul d'in familiu lui, va însemna datulu si vis'a.

§. 5. Presedinte ordinariu allu adunărilor, este primariul (judele); ér in casu de impecădere, acelu jurat, care e insarcinat cu officiul de primariu substitutu (§. 14.)

Casulu de excepție de la aceasta regula, e normatu in §. 85 allu legei comunale.

§. 6. Protocollele adunărilor generale le redacteză notariul; elle se autentica său in dlu adunării, său celu multu in dlu urmatoriu; și său de către însă-si reprezentanța, său prin o comisiiune insarcinată anume pentru acesta.

§. 7. Memrii presenti ai reprezentanției, se voru însemna totu-de-un'a in capulu protocolului adunării.

Asemenea se va însemna in finea protocolului clausul'si datulu autenticării; și apoi se va subscrive de primariul, de notariul si de membrii presenti la autenticare.

§. 8. Obiectele la ordinea de dî pentru adunare, fia ordinaria ori extraordinară, le stabilescă presedintele.

Referinte său rapportorul este notariul.

Acestu-a, cindu si-face referat' său rapportulu, și detorii a face atentu pre presedintele si pre membrii reprezentanției la legile in vîgor si la ordinatiunile mai innalz, relative la obiectul de sub referata; si daca, pre langa totu reflecțiunile selle, reprezentanța ar fi rezoluta a luă conculsioni contrarie acelor legi si ordinatiuni, si nu s'ar găsi cinci membri cari se cîră votu nominalu: in acestu casu, notariul pentru irresponsabilitatea sa, este îndreptatit a însemna in protocollu, cum-că si-a facutu reflecțiunile selle.

§. 9. Afara de obiectele puse prin presedintele la ordinea dillei, adunarea generale ordinaria potu consultă si asupr'a altoru obiecte, său motiuni independinti de obiectele puse la ordinea dillei; aceste motiuni inse, numai după interval de 24 ore se voru potă desbatu, si decide asupr'a loru.

§. 10. Membrii primarii communalni (judele, juriatii, notariul, tutorul orfanului) au votu in adunările generale chiaru si in casulu cindu ei altimtrea n'ar fi membri alesii său virili ai reprezentanției.

Nu voru avè votu inse in causele, unde personalmente voru fi interesetii.

§. 11. Adunările reprezentanției sunt publice. Siedintele adunărilor le deschide si inchide presedintele. Elu conduce desbaterile, si face a se observă regulamentul. Elu are dreptul si detorint'a a scote pe auditoriu d'in sala, daca acestu-a si după admonițione ar insistă a conturbă liniscea. Asemenea are dreptul si detotint'a a chiamă pe vorbitoriu a se tienă in obiectu; si daca vorbitoriul totu si s'ar abate d'in obiectu, său ar vătăma bun'a cununia, presedintele lu chama la ordine; si daca neci acesta n'er folos, i ieau cuventul.

§. 12. Care ar' intrebuntia espressiani valamatori de pentru adunare său pentru unu membru ore-care alu ei, acelu-a trebe să si-le revoce numai decât, si înainte de a se face motiune de punere sub aensa pentru violare de scaun; la d'in contra, elu va fi pedepsită de adunare cu amenda de la 1 fl. pana la 15 fl. v. a., fără să aiba dreptu de recursu.

Acesta amenda se va essequă pre calle administrativa in favorul fondului seracilor d'in commună.

Asupr'a motiunii de punere sub acusa pentru violare de scaun, cu intrerumperea obiectului in discussiune, se decide numai de cătu. Mai antâi se votează asupr'a intrebării,

daca acusatulu e vinovat ori ba? si apoi asupr'a quantelui de amendă.

§. 13. Discutata o cestiu, si ne mai vîndu a vorbi nimne, presedintele enunță votul după numerul vorbitorilor pentru său contra.

Cindu inse cinci membri ceru votisare nominale, său candu este vorb'a de a instrâna avearea communală, său de a o insarcină, său de a incheia contracte oneroase, său de a contractă vre-unu imprumutu: atunci presedintele, totu-de-un'a e detorii a suppone cestiuca la votisare nominale.* (Va urmă).

Proiectulu nouelor linie ferrate.

In fine, după multe sollicitări, ministrul ungurescu de comunicatiune prezintă camerei proiectul său d'apre acele linie ferrate ce sunt d'a se mai construă spre a se intregi si completă rețeaua călăilor ferrate unguresci. In acestu elaboratul allu ministrului affiliu proiectate 32 de linie, intre cari sunt si urmatorile:

1. Lini'a Oradea-Mare-Dobritinu-F. Abony (eventualmente Miscolciu); acesta linia va avea o lungime de 20.5 milluri; pentru fia-care millu se receru 550.000 fr.; deci preste totu 11.275.000 fr. bani dat'a.

2. Lini'a Temisior'a-Orsiov'a, lungă de 25.5 milluri; pentru fia-care millu 628.000 fr. preste totu 16.014.000 fr. Acesta linia va trece preste Logosiu si Caransebesiu si la Orsiov'a se va imbină cu călăile ferrate romane.

3. Brasovu-Timisiu; acesta inca este un'a d'inter liniele proiectate pentru junctiunea călăilor ferrate unguresci cu cele romanesce si are o lungime de 3.30 milluri, pentru fia-care millu 1.120.000 fr. deci preste totu 3.696.000 fr. — Partea luncii, carea cade pre territoriul Romaniei, adeca Timisiu-Ploiesci, are o lungime de 10.50 milluri, pentru fia-care millu 829.000 fr. preste totu 8.694.000 fr. ambele părți la-olalta 12.390.000 fr. bani gat'a. — (Acestu calculu e facutu pre basea convențiunii închise între ministeriul magiaru si romanu; se scie inse, că camer'a Romaniei a respinsu acesta convențiune.)

4. Petroseni-Vulcau; asemenea linia de junctiune cu călăile ferrate romane; are o lungime de 2.50 mill. pentru fia-care millu 800.000 fl., preste totu 2 milione florinti bani gat'a.

5. Chichind'a-Panciov'a; acesta linia are o lungime de 15.3 mill., pentru fia-care millu 628.000 fr., la-olalta 8.980.400 fr.

6. Aradu-Macău-Segedinu; are o lungime de 14.16 m., pentru fia-care millu 718.300 fr., ar preste totu 10.171.128 fr.; in acesta summa sunt cuprinse si spesole pentru construirea podului preste Dunare; acestu podu se va construi inse numai după mai marea desvoltare a comunicatiunii.

7. Battaszék-Szabadka, cu o lungime de 10.8 m., pentru fia-care millu 790.000 fr.; la-olalta 8.453.000 fr.; in acesta summa sunt cuprinse si spesole pentru construirea unui podu preste Dunare; acestu podu se va construi inse numai după mai marea desvoltare a comunicatiunii.

8. Ordea-Mare-Mihaileni cu o lungime de 7.3 m., pentru fia-care millu 450.000 fr., la-olalta 3.285.000 fr.

9. Sigetulu-Marmatsei-Suceava (partea ce cade pre territoriul Ung.); are o lungime de 15.75 m., pentru fia-care millu 1.124.000 fr. la-olalta 17.703.000 fr.

10. Tergulu-Mureșului-Reginulu-săsescu-Ditro-Ghimisiu (eventualmente Oituzo); are o lungime 22.5 m., pentru fia-care millu 823.000 fr., la-olalta 18.520.500 fr.

11. Satmariu-Reginulu-săsescu; cu o lungime de 33.8 m., pentru fia-care millu 603.000 fr.; preste totu 20.381.400 fr.

12. Ditro-Csik Szereda-Brasovu, cu o lungime de 15 milluri, pentru fia-care millu 550.000 fr., la-olalta 8.250.000 fr. — Acestei linie i s'a datu locu in rețeaua călăilor ferrate atât din punctul de vedere allu apărării tîrci, cătu si din motivulu, că percorze de-a lungul pamentulu secuiesc.

13. Nyiregyház-Satmariu; are o lungime

de 13 m., pentru fia-care millu 500 mili florenti; deci, preste totu 6.500.000 fr.

14. Lini'a Hatiegua-Caransebesiu, are o lungime de 10.5 m., pentru fia-care millu 650.000 fr. la-olalta 6.825.000 fr.

15. Mezőtur-Mezőhegyes; 16 Mikolcz-Ciab'a; 17 Beeskerek-Vojtek; 18 Kalocsa-Szavas; 19 Gyoma-Oradea-Mare, etc.

Programma

Adunarii generali a Societății pentru fondu de teatru romanu, carea, precum amu anunțiatu in or. tr., se va tienă in orasulu Caransebesiu la 27 si 28 Aprile c. n.

Dim'a prima 24 Aprile.

1. Presedintele va deschide adunarea la 11 ore, in localitatea ce va fi destinata pentru siedintele adunării generale.

2. Dupa deschidere se voru allege doi seceretari ad hoc.

3. Unul din secretarii Societății va da ceteri raportului comitetului despre lucrările sale de la ultim'a adunare gen.

4. Se va ceta reportulul despre starea cassei Societății, si preste totu despre membrii si avearea totala a Societății.

5. Se va allege o comisiiune de 5 membri pentru cercetarea raportului cassariului.

6. Se va allege o comisiiune de 5 membri, la care se voru inseră onorab. domni, cari voru vol a fi membrii Societății, său a da oferte in bani, precum si pentru a primi tacsele de la membrii de pana acumă.

7. Se va allege o comisiiune de 5 membri, la care se voru arată propunerile, ce s'ar face spre inaintarea scopului Societății.

8. Se voru tienă discursuri corespondiente scopului Societății si arătate mai antâi comitetului.

Dim'a a dou'a 28 Aprile.

1. Deschidiendu presedintele siedint'a se va ceta si verifică processul verbalu allu siedintei trecute.

2. Comisiiunea esmissa pentru inscriere de membri si primire de tacse si oferte, va face rapportul sea si se va luă conculsionea nevoie.

3. Comisiiunea esmissa pentru cercetarea cassei va rapportă despre acesta si se va luă conculsionea a supra rapportului.

4. Comisiiunea esmissa pentru propunerii va rapportă despre aceste, si se voru luă conculsionile necesare.

5. Se va allege comitetului Societății pe cei trei ani urmatori.

6. Se va decide locul si dim'a adunării generale venitorie.

7. Se va allege o comisiiune pentru verificarea processului verbalu allu siedintei de astă-di.

8. Presedintele va inchide adunarea.

Pest'a din siedint'a comitetului, tienuta in 25 Martiu 1873.

Iosifu Vulcanu, Dr. Alessandru Mocioni, secretariu vice-presedinte.

List'a completa

a deputatilor alesii pentru sinodulu episcopal d'in Caransebesiu.

In cerculu I, Zăgnieni, d'in partea preotiesca dlu J. Stefanovicu, par. in Mutnicu; ér d'in partea civila dd.: Antoniu Mocioni si Jul. Janculescu.

In cerculu II, Logosiu, d'in partea preotiesca dlu Josiu Tempea, preotu in Logosiu; ér d'in partea civila dd.: Constantin Radulescu si Dr. Alessandru Mocioni.

In cerculu III, Zgribesci, d'in partea preotiesca dlu Georgiu Pesceanu, protopopu; ér d'in partea civila dd.: Dr. Iosifu Miescu si Constantin Popoviciu.

In Cerculu IV, Fagetu, d'in partea preotiesca dlu Atanasiu Joanovicu, protopopu; ér d'in partea civila dd.: Victoru Mocioni si Georgiu Grozeșcu.

In Cerculu V, Cosiava, d'in partea preotiesca dlu Nicolau Popoviciu, preotu in Jupanesci; ér d'in partea civila dd.: Vincentiu Babesiu si Joane Bartolomeiu.

In cerculu VI, Buziasia, d'in partea preotiesca dlu Bolesann, preotu; ér d'in partea civila dd.: Stefanu Joanovicu, telegrafistu in Pesta si Alesiu Joanovicu, adjunctu la prefectura.

In cerculu VII, Jebelu, d'in partea pre-

otiesca dlu Ales. Joanovicu, protopopu; ér partea civila dd.: Georgiu Joanovicu si centiu Popu, advocatu.

In cerculu VIII, Ciacova, din partea preotiesca dlu Alessiu Popoviciu, adm. protopopu; ér din partea civila dd.: Vincentiu Babesiu si Aronu Damaschinu, ases. referinte.

In cerculu IX, Fizesiu, din partea preotiesca dlu Joane Popoviciu, protopopu; ér partea civila dd.: Ilia Traila, advocatu Oravitia si Martinu Tiapu, invetitoriu.

In cerculu X, Retisioru, din partea preotiesca dlu Josifu Popoviciu, protopopu; ér partea civila dd.: Traianu Miescu si Vincen Babesiu.

In cerculu XII, Sasca-mont, d'in partea preotiesca dlu Mihailu Alessandroviciu, preotu in Sasca-mont.; ér d'in partea civila dd.: Munteanu si Atanasiu Marienescu.

In cerculu XIII, Oravitia-mont, din partea preotiesca dlu Jacobu Popoviciu, protopopu; ér d'in partea civila dd.: Simeonu Măgiuca si Atanasie Marienescu.

In cerculu XV, Resita-mont, din partea preotiesca dlu Georgiu Pooreanu, preotu in Resita; ér d'in partea civila dd.: Simeonu Măgiuca si Ioanu Becinéga.

In cerculu XVI, Caransebesiu, din partea preotiesca dlu Nicol. Andreieviciu, protopopu; ér d'in partea civila dd.: Ioanu Bistrița si Ionuțiu Telegău si Atanasiu Marienescu.

In cerculu XVII, Teregova, d'in partea preotiesca dlu Filipu Musta protodiaconu; d'in partea civila dd.: Traianu Doda, general in pensione si Georgiu Brezeanu, capitanu activitate.

In cerculu XVIII, Mehadia, din partea preotiesca dlu Mih. Popoviciu, adm. protopopu; ér d'in partea civila dd.: Lazaru Grăzavu, comerciant in Orsiova si Georgiu Traisia, capit. in pens.

In cerculu XIX, Bozoviciu, d'in partea preotiesca dlu Mih. Blidariu, preotu in Priletiu; ér d'in partea civila dd.: Traianu Dod generalu in pens. si Ilia Floca, supralocante in pens.

Din acesta lista resultă, că dlu Babes este alesu de trei ori; ér dd.: Georgiu Joanovicu, generalul Doda, Dr. Marienescu, Măgiuca si Bartolomeiu de doue ori.

Obiecte incuse pentru loteria besericică d'Dev'a.

214. O perina impletită de lana. D'a Camil'a n. Marinu. Szt.-Regen.

<p